

Kommende arrangement:

Onsdag 4. september kl 18:00 **"Troens hus og dødens hage"**

En vandring blant gravminner og kirkehistorie på Kirkehaugen
Ved Aasmund Beier-Fangen

Vi møtes ved kirkeruinen. Arrangementet er gratis.

Arrangører: Fortidsminneforeningen og Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn kirke

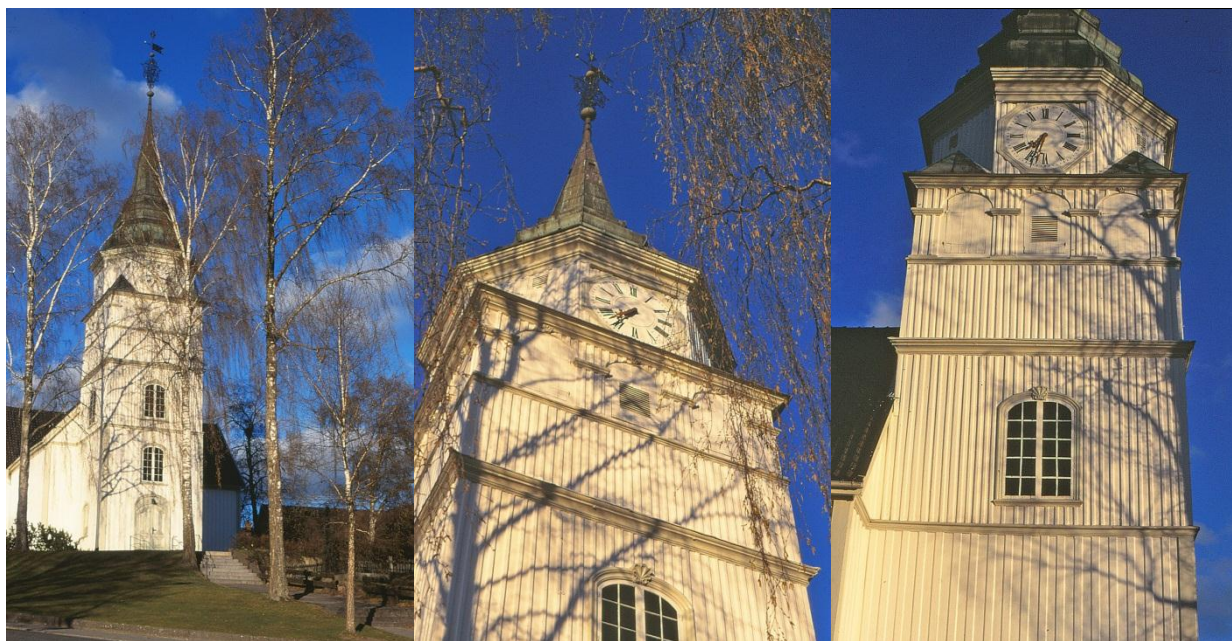

Foto: Ole Chr. Magnussen

*Økonomiske bidrag til komiteens
viktige arbeid mottas med takk !*

Kto 280131-63-369

SparebankenSør, Storgaten 128, Porsgrunn

Sammendrag av Komiteens hørings svar til reguleringsplan

Kirken form og plassering: Vi slutter oss til at et nytt kirkebygg skal etableres på samme tomt som det opprinnelige bygget. Det er lagt tilrette for at det fremtidige kirkebygget enten kan formes som det opprinnelige kirkebygget eller med et annet formspråk. Etter foreslåtte reguleringsbestemmelser «skal kirkebygget med sin utforming og beliggenhet i landskapet fremstå som et landemerke og signalbygg. Bygget skal ha en symbolverdi og vise tilhørighet til de nære omgivelsene og til porsgrunns-landskapets overordnede trekke. Bygget skal ha tårn. Byggets materialer skal harmonere med omkringliggende vernede trehusbebyggelse»

En gjenoppført og rekonstruert kirke vil kunne oppfylle alle disse kriterier.

Øst/Vest-aksen: Vi ønsker å presisere at kirkens bestående øst/vest-akse bør beholdes. Som konsekvens av dette bør kirken balanseres symmetrisk om lengdeaksen. Korsformen er ideell p.g.a. sin symbolikk, den danner tverrakse mellom Gravkapellet og Kirkestuen og tar et overordnet grep mot tilstøtende miljø og kirkelige bygninger. Kirken hadde en god plassering og markant plass i landskapet og miljøet som helhet og i forhold til veiføringer.

Virkningen av kirkebygningen, gjenkjennelse og virkning er vesentlige faktorer som må bibeholdes.

Kirkens formål: Annen religionsutøvelse virker søkt siden årsaken til reguleringsplanutarbeidelsen er å bygge kirke for å erstatte kirken som ble påtønt. Ved en gjenoppføring av kirken eller rekonstruksjon som "Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn kirke" arbeider for, er det ingen tvil om at reguleringsformålet vil forbli en kristen kirke med kirkelige formål i tradisjonell forstand. Men vi har registrert at spørsmål om store tilleggsbevilgninger fra kommunen til ny og adskillig større kirkebygning med flere bruksformål har reist diskusjonen om kirken også bør være seremonibygge for andre og ikke-kristne livssyn.

Kulturhistorisk helhet: Men vi vil understreke at denne nærheten mellom grav og kirke i seg selv er et viktig kulturhistorisk element. Gravplass i dråpefallet fra kirketaket var den gjeveste plass og en heder som ble gitt den avdøde. I Vikens kristenrett er slik plassering av graver og rangering fastsatt utførlig. Tradisjonen har ført skikken videre fra middelalderen gjennom århundredene. Vern av kirkegården krever selvsagt at også plasseringens kulturhistoriske forankring respekteres og beholdes urørt. Kirkegårdens verneverdi som historisk kirkegård med graver og gravminner av nasjonal betydning er ganske uavhengig av om festerettigheter består eller er utløpt. Riksantikvarens og det Kulturminnevernets ønske om vern bør være overordnet og ledende føring i reguleringsplanarbeidet.

Kirkegården: Forutsettes vernet; kfr. uttalelse fra Riksantikvar og kulturminnevernmyndigheter Da bør også adkomsten til kirkegården i tverraksen til kirken beholdes og ikke stenges fysisk. Vi forstår bekymringen for trafikksikkerheten, men det finnes trolig måter å sikre fotgjengerne mot kjørebanelen med fysiske tiltak og ordnet fotgjengerkryssing. Forslaget om en utvidelse av fortausbredden legger opp til bedret sikkerhet.

De naturvernemessige forhold er sterkt ivaretatt inne på kirkegården og samme vektlegging av levende miljøkvaliteter bør gjelde også på og omkring kirkegården inntil kirken.

Kapellet: Ved totalskade etter brann eller tilsvarende skal kapellet rekonstrueres. Dermed uttrykkes en vilje til å bevare miljøet for fremtiden. Kapellet er som det understrekes, meget verneverdig. Det er en viktig og historisk verdifull bygning som bør bevares med sitt opphavelige arkitektur og uttrykk.

Graver og gravminner: Vi slutter oss til understrekningen av å bevare kirkeområdet totale struktur med tilhørende gravkapell og gravminner. En rekke graver og gravminner har også stor nasjonal betydning på kirkegården ved kirken. Graver må under ingen omstendigheter flyttes eller slettes.

Antallet navngitte graver som ville bli rasert ved en bygging av ny og større kirkebygning på kirkegården slik det er blitt luftet, er på østsiden minimum 26 graver, heriblant de to eidsvoldsmenn

Jens Fabricius og Jørgen Aall. På vestsiden ville det bli minimum 19 navngitte graver som blir rasert. Blant disse er også gravene til bl.a. Niels Aall d.e., Carl Deichman og Jørgen Herman Monrad m. frue som sto i kirkens kjeller og i 1903 begravet på kirkegården.

Vi nevner dette for å understreke viktigheten av å vise pietet og respekt for gravfreden og og verne hele kirkegårdens graver og gravminner.

Restaurering av gravminner: Kan om nødvendig enten ”kasses inn” som beskyttelse eller flyttes midlertidig og settes tilbake på samme plass, hvormed gravene forblir urørte. Samtidig vil vi påpeke at gravminnene sterkt trenger istandsetting etter brannen og det anbefales at dette kan foretas snarest og senest fullført til 200-årsjubileet for Grunnloven 17. mai 2014.

Adkomst: Kirken har en visuelt markant plassering og øst/vest-akse i landskapet. Inngangen er i vest, i tårnfoten. Det er derfor svært viktig at adkomsten for gående inn fra fortau og opp langs kirkegårdsgjerdet mot vestinngangen som er kirkens hovedinngang, beholdes.

Vi er tilfreds med at byggegrensen mot kirkegården følger den gamle kirkens mur, men vi vil sterkt understreke at dette også i prinsippet må være grense for tiltak i grunnen med utgravninger av masser og inngrep i kirkegården. Hvis det utenfor byggegrensen skulle graves ut en større byggegrop til en fullstendig nydannet kirke på nye murer, vil bortgraving, masseutskiftninger, byggearbeider m.v. rasere kirkegården og dens historiske og legitime verneverdi (Jfr. Riksantikvarens og Kulturminnevernets uttalelser om vern av kirkegården).

Portaltrærne: Vi er sterkt kritiske til at disse portaltrærne kreves fjernet. De markerer aksen mot korsarmen til kirken og inngang til kirkegården. Trærne har historisk legitimitet og visuell verdi i bylandskapet og knytter forbindelsen til kirken som var og den som kommer. Hvis de nåværende trærne på grunn av elde eller brannskade mot formodning må fjernes helt, så bør det plantes nye på samme sted.

Gang- og sykkelvei: Anlegging av en sone for mulig, fremtidig gang- og sykkelvei over kirkegården strider både verneintensjonen, bevaring og bruk av denne. Vi ber om at sonen tas helt ut av planen.

Grunnmuren: Vi har godtgjort og dokumentert at den gamle grunnmuren kan bygges på såfremt kirken rekonstrueres med samme konstruksjon i laftet tømmer. Da trengs ingen byggegrop utenfor murene. Kjelleren som er midlertidig gjenfylt med fremmed fyllmasse finnes allerede innenfor murene. ”Komiteen for Gjenoppføring av Østre Porsgrunn kirke” forutsetter å bruke den eksisterende grunnmur og dermed unngår man å berøre gravene. Gjennom årene i forbindelse med vedlikehold av kirken, takomlegging, laftarbeid m.v. er det gjentatte ganger blitt reist stillaser på. Byggeaktivitet over bakkeplan kan derfor neppe være noe problem i forhold til kirkegården nå heller. Grunnmuren bør snarest mulig dekkes inn og beskyttes.

Kirkestua: Vi vil bemerke at Kirkestua er oppført som en selvstendig bygning og underordnet kirken. Bygningen har åpenbare og gode kvaliteter og er en viktig ressurs for menighetens liv og har en viss arkitektonisk verdi. Kirkestua bør forutsettes bevart som egen og solitær bygning. Nytt kirkebygg bør ikke bygges sammen med Kirkestua.

Byggeforbudssone: Vi er også kritiske til bruken av begrepet ”byggeforbudssone” i kommentaren. Det er et laget ord som virker ledende og avvisende til rekonstruksjon av kirken. Forskriften til Gravferdsloven § 7 lyder: ”Mellom bygning på gravplass og nærmeste grav skal det være minst 3 meter.”. Forskriften, slik det fremgår av ovenstående paragrafer, tar opp anlegning og utbygging av nye kirkegårder og er av nyere dato. Ved Østre Porsgrunn kirke dreier det seg om historiske forhold, om graver som for 250 år siden og fremover ble lagt nær inntil kirkens grunnmur.

Presse siden sist:

TA 13/8-13 s. 12 Høringssvar fra Biskop og Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn Kirke

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVeDdia0tjU09hQ0U/edit?usp=sharing>

Dag og Tid 2/8-13 s. 32 Anne Beate Odland: "Gjenreisningen av Østre Porsgrunn kirke"

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVSWc0bUtBQUNqS2M/edit?usp=sharing>

Porsgrunns Dagblad 31/7-13 s. 4 Biskop Reinertsen ivrer for å stenge Sverregate ved Kirkehaugen

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVRlhOSVk5RzB3Mnc/edit?usp=sharing>

Vårt Land 19/7-13 s. 32 Anne Beate Odland: "Gjenreisningen av Østre Porsgrunn Kirke"

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVOWtnQkJwaVZ0UGs/edit?usp=sharing>

Klassekampen 20/7-13 s. 33 Anne Beate Odland: "Gjenreis Østre Porsgrunn Kirke"

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVbFQwNm1NZkdwT1k/edit?usp=sharing>

Porsgrunns Dagblad 13/7-13 Kapellet pusses opp innvendig også

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVX11YdGRYLVVQRU0/edit?usp=sharing>

Porsgrunns Dagblad 13/7-13 "Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn Kirke" håper vi blir invitert til utredning av gjenoppføringen

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVSjc4VHpUSFN2QIU/edit?usp=sharing>

Porsgrunns Dagblad 13/7-13 PD Leder Erik Enger "Komiteen tar ikke sommerferie"

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVZ2xXd2NNb1FaUUk/edit?usp=sharing>

Relevant lesning:

Rapport fra Riksantikvarieämbetet i Sverige "Kyrkan brinner! Vad händer sedan?"

<https://docs.google.com/file/d/0BwjgrhD6COxVblFuS01VejJldFE/edit?usp=sharing>

Kontakt oss:

Komiteen for Gjenoppføring av Østre Porsgrunn Kirke

Adresse: Jønholt Terrasse 20, 3922 Porsgrunn

Telefon: 92622626

Email: knantola@gmail.com

Nettside: www.kirkenopp.no

Bankforbindelse: SparebankenSør, Porsgrunn, ktonr 280131-63-369

Organisasjonsnummer: 998770866

Facebook: <http://www.facebook.com/home.php#!/groups/123948604347708/>